

מאוצרות הפרשה

הדרך שיעבוד האדם את בוראו, ויעלו מצוותיו לרצון לפני אדון כל? "היא העלה על מוקדה" – על האדם לעבוד את בוראו בהתלהבות כאש להבה. "על המזבח" – המזבח רומז ללב האדם, שכן מדותיו היו ל"ב אמות, והיה אם לבו של האדם יבער כל הזמן באהבת ה', תהיה התורה שילמד ראויה לעלות מיד למעלה. "כל הלילה" – שיתמיד בעבודת ה' כל ימיו, ביום ובלילה. (לאור הנר) שם. א"ר לוי, כל המתגאה אינו נידון אלא באש, שנאמר "היא העולה על מוקדה" (ויק"ר ז-ו). שואל בעל ההפלאה בספרו "פנים יפות", מדוע המתגאה נידון דווקא באש? ומתוך, הגמ' בסנהדרין (לח). אומרת, למה נברא אדם באחרונה, שאם יתגאה, אומרים לו יתוש קדמך במעשה בראשית. אבל מה שנברא אחרון, וראי עולה במעלתו על זה שנברא לפניו, אלא שזו הסיבה האמיתית למה אדם מתגאה, כי הוא חושב שהרי הוא נברא אחרון. ולכן נידון באש, שהרי היא נבראה אחריו, במוצאי שבת.

בספר "בית אהרן", מסביר ע"פ הגמרא המסכת סוטה [יז]. שאומרת, איש ואשה שזכו שכינה ביניהם, מפני שיש י' באיש וה' באשה. והגמ' במסכת סוטה ה. אומרת כל אדם שיש בו גסות הרוח, אומר הקב"ה, אין אני והוא יכולים לדור בעולם. יוצא, שמי שמתגאה, אין בביתו השראת שכינה, ממילא היו"ד ניטל מהאיש והה' ניטלת מהאשה, ונשאר "אש", וזו הכוונה אינו נידון אלא באש. (רש"י ביחן)

ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד בקר (ז, טו)

מדוע קרבן תודה נאכל רק ליום אחד, הרי הוא נקרא "שלמים" ושלמים נאכלים לשני ימים? ביאר האדמו"ר רא"מ מגור זצ"ל, מפני שתודה באה על נס, ובכל יום ויום ישנם ניסים חדשים, כמו שאומרים בתפילה: ועל נסיך שבכל יום עמנו. לכן קרבן תודה הוא רק ליום אחד, כי למחרת יש ניסים חדשים. (אוצרות פניני התורה)

ויחגר אותם אבנט ויחבוש להם מגבעות (ח, יג)

שואל ה"משך חכמה", מדוע באבנט כתוב בלשון יחיד, ואילו מגבעות כתוב בלשון רבים? ומתוך, הרמב"ם בהלכות כלי המקדש (פ"ח, ט) כותב "והאבנט רוחבו כמו שלש אצבעות ואורכו ל"ב אמות". בעוד שלבגדי הכהונה האחרים נעשו כל אחד ואחד לפי מידת לובשם, האבנט מידתו היתה אחידה. לכן אמרה התורה "מגבעות" לשון רבים, איש איש כפי מידתו, אבל ה"אבנט" לשון יחיד, כי מידת כל האבנטים היתה אחת – "מקיפו ומחזירו כרך על גבי כרך".

שבת הגדול

הטעם שנקרא שבת הגדול הוא משום שאז נעשה נס שקשרו את השם למיטה, וזה היה האלוהים של המצרים ולא הצליחו לעשות להם כלום. ומקשים מה זה קשור לשבת האז היה ב' ניסן, ואמנם אז זה חל בשבת אבל הזכר לנס יצטרך להעשות ב' ניסן ולא בשבת שקודם? וי"ל, כתב בספר הנפלא פניני הפסח הגרא"ד דונט שליט"א, כיון שכתבו הראשונים (בעל הטורים) שהמכות לא שלטו בשבת, וי' ניסן היה באמצע מכת חושך, ואילו היה זה יום חול לא היו המצריים רואים ד"ז בגלל מכת חושך, ולא היה נס. ורק בגלל השבת המצרים ראו, וזה היה הנס משום השבת, ע"כ קבעוהו לשבת.

צו את אהרן ואת בניו... (ו, ב)

אין צו אלא לשון זרוז, מיד ולדורות. אמר רבי שמעון, ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כ"ס (רש"י) בקרבן עולה מבואר שכשאומרים לאדם לעשות מצוה הוא מקיים אותה, אבל אם זה עולה לו כסף, זה יותר קשה לו, כי נדרש ממנו מאמץ מיוחד, ואז היצר הרע מגיע ומפתה אותו שהוא לא צריך להיפרד מכספו, ולכאורה דבר זה פלא הוא, כי מצינו בבניין המשכן שבני ישראל הביאו כסף וזהב בשפע, עד כדי כך שמשה רבינו אמר לבני ישראל לא להביא יותר. ולפי החשבון המנורה בלבד עלתה ממון רב הרבה יותר מעולה, האם בדיוק כאן צריך זירוז לדורות? מתוך רבי יהודה אריה דינר שליט"א, בן אדם מוכן להתגבר על עצמו אם הוא יודע שמדובר במשהו חד פעמי אפילו מעבר ליכולותיו, אבל להתחייב על דבר שמחייב אותו יום יום, הוא לא מוכן אפילו בהוצאה מועטת. והוסיף ששמע בשם הרבי מקלויזנבורג זצ"ל, שאם היה שייך לעשות ניתוח במוח ולהכניס שם את הש"ס בבלי וירושלמי רמב"ם טור שו"ע וכו' בבת אחת, כל יהודי פשוט היה רץ לעשות זאת אפילו אם זה מסוכן, אבל ללמוד כמה שעות כל יום בקביעות בלי סכנה ולבסוף מובטח לו שידע ש"ס בבלי וירושלמי וכו', על זה הוא כבר צריך לחשוב ולהתבונן, כי דבר חד פעמי בן אדם מוכן להשקיע, אבל להיות עיקבי קשה לו. כמו כן, בן אדם מוכן לתת תרומה באופן חד פעמי, אבל לחתום ולהתחייב על הוראת קבע, שירד מחשבוננו מידי חודש בחודשו אפילו סכום קטן יחסית הוא לא מוכן. ולפעמים אדם מוכן לתת תרומה גדולה העיקר לא לתת משהו קבוע, כי בן אדם מעדיף כמה שפחות לשעבד את עצמו. ולכן היה צריך לזרוז כאן בקרבן עולה שהוא דבר שצריך לעשותו יום יום, כדי ללמד אותנו שבן אדם צריך להתחייב על דברים שעושים מדי יום ביום, אפילו דברים קטנים! ויסוד ההצלחה הוא שבן אדם צריך לדעת תמיד להשתדל על דברים שהם לא חד פעמי ולעשות דברים כסדרם וכך יצליח.

(דברי שיר, הובא בדשן ביחן)

זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה (ו, ב)

אדם עובד את בוראו – לומד תורה, מקיים מצוות, מתפלל בכל יום, ובכל זאת אין מעשיו עולים לרצון לפני ה'. מדוע? מפני שאין הוא עובד את ה' מלבד, ואינו עושה את מעשיו בהתלהבות, ואף לאחר שהוא מקבל על עצמו להתחזק, הוא איננו מצליח להתמיד בכך, ומקיים את מצוותיו לפרקים, כך שהן נעשות כעין קרעים, קרעים. ה"בעל שם טוב" הזדמן לבית כנסת בעירה מסוימת, והנה פנה אל המתפללים ואמר להם: קשה עלי הישיבה בבית הכנסת שלכם, מחמת עומס התפילות הדחוסות בו...

סברו המתפללים כי ה"בעל שם טוב" משבחם על ריבוי תפלותיהם, אולם, במהרה הסביר ה"בעל שם טוב" את כונת הדברים: אילו הייתם מתפללים לשם שמים, היו התפילות עולות לרקיע ובאות לפני כסא הכבוד, אבל כיון שאין תפלותיכם נעשות לשם שמים, הן נשארות כאן, בתוך בית הכנסת, ומן הדחק והצפיפות איני יכול להכנס פנימה... אומר ה"בן איש חי": "זאת תורת העלה" – מהי

הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר, רב ביהכ"נ 'דברי שיר' בבני ברק ואזור מרכז העיר,

בדברי חיזוק מיוחדים לרגל המצב והתפשטות מגיפת ה'קורונה' ומה עלינו ללמוד ובמה יש להתחזק

בעלון "דברי השירה" היוצא מדברי תורתו, הובאו דברי החיזוק של הרב, שסיפר כי "אחד המגידים אמר שעכשיו אנו נמצאים במצב שמזמן מתן תורה הקב"ה לא דיבר עם כל העולם כולו כמו עכשיו. עכשיו בכל מקום בעולם יש את הנגיף קורונה, וכולם מפחדים מזה ומתחזקים ואומרים שיש כאן רבוננו של עולם.

"אנו רואים שכולנו מפחדים מדבר שלא נראה בעין, עד כדי כך שזה משבית את כל העולם כולו, ואנשים מפחדים מאחרים ומעצמם, כי גם על עצמם הם לא שולטים ואינם יודעים מה מצבם. והכל כדי להראות לכולם שהוא בורא ומנהיג כל רגע ורגע, ואין זה בידינו".

הרב דינר ציטט את המדרש 'במדבר רבה', פרשת קרח, פרשה י"ח סימן כ"ב: "א"ל הקדוש ברוך הוא רשע בן רשע בריה פחותה קלה שבבריותי אני משליח בך לבערך מן העולם, נכנס יתוש בחוטמו ומת במיתה משונה... דרכו של הקדוש ברוך הוא לעשות שליחותו ע"י דברים קלים, לכל המתגאין עליו שלח להם בריה קלה להפרע מהם, להודיעך שאין גבורתן ממש, ולעתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא ליפרע מן האומות ע"י דברים קלים".

"העבודה שלנו", הסביר הרב, "היא לנצל את המצב הזה, להתחזק באמונה שהכל ממנו יתברך, כפי שכבר אמר מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א שאנו רגילים לחשוב 'כוחי ועוצם ידי' ועלינו לשבור את הגאוה הזאת ולהפנים שהכל מהקב"ה. אם נתחזק, הקב"ה הכל יכול, ברגע אחד יכול, להעלים נגיף זה מכל העולם".

"אפשר לנצל את כל התקופה הזאת להתפלל עם יותר כוונה, ללמוד יותר בישוב הדעת, ולהאמין באמונה שלימה שהקב"ה הכל יכול. יש הרבה ארצות שהאנשים מוכרחים להתפלל ביחידות, ובאנגליה היה מכתב מהרבנים שלא לארגן מניינים בבתיים ושכל אחד יתפלל ביחידות. יש מכתב מרבי ישראל סלנטר זצ"ל (מכתב כ"ד) (שכתב כשהיה מגיפה), אפילו שזה יגרום לנו למעט בעבודת השם לא לעשות את זה במרירות, אלא בשמחה! כי כעת זה רצון ה'".

רב אחד סיפר שהיה אצל יהודי מבוגר בערב יום כיפור ודיבר אליו שעליו לאכול. אמר לו היהודי, עברתי את כל השואה ואף פעם לא אכלתי ביום כיפור, ועכשיו נראה לך שאני יאכל ביום כיפור!?!". הסביר לו הרב "אדרבה, רצונך לעשות רצון ה', עכשיו אם אתה אוכל זה סימן שכל מה שעשית עד עכשיו זה היה רצון ה', ואם עכשיו אתה לא תאכל זה סימן שהסיבה שלא אכלת עד עכשיו זה לא משום שאתה מחפש מהו רצון ה' אלא בגלל שהתרגלת לזה וכך אתה מפסיד כל מה שעשית עד עכשיו".

הרב המשיך ואמר כי "רואים אנו דברים משונים מאוד, בשבת האחרונה כולם היו מוכרחים לשמור את השבת, לא היה תחבורה ציבורית, לא היה מסעדות וכו', וכל זה לא קרה מאז קום השלטון כאן בארץ ישראל! המצב הכריח כל כך הרבה אנשים לשמור שבת. אפילו האפיפיור אמר שצריך לשמור את השבת של היהודים, כי גם הם רואים שהאמת הוא אצלנו ויש כאן הקב"ה בורא ומנהיג.

"לאחרונה, במקום הר הבית בירושלים, סגרו את בית עבודה זרה שלהם, זה סימן שהקב"ה מטהר את המקום, ואולי זה הכנה לביאת גואל צדק עם בנין בית המקדש. שמעתי גם שהרבה מאוד מקומות עבודה זרה נסגרו בגלל שחוששים לנגיף. וזה ממעט טומאה בעולם

[מסופר טהרה בעולם] "במסגרת 'דף היומי' לומדים כעת כל ענייני טומאה וטהרה [במסכת שבת]. ובתקופה זו שיש הוראות לא להתקרב לאנשים ולשמור מרחק, אולי הכל כדי להרגיל אותנו להלכות של טומאה וטהרה שנהיה מוכרחים לקיים לאחר ביאת גואל צדק [כמבואר במשנה מסכת שקלים פרק ח' משנה א'].

הרב דינר המשיך וסיפר כי "לפני כמה מאות שנים היה מגפה של אבעבועות שחורות ומתו שליש מכל העולם, והיהודים לא מתו, לאחר מכן טענו הגויים שהיהודים הביאו את זה לעולם והיו פוגרומים נגד היהודים רח"ל. אחד הרבנים עשה שאלת חלום ושאל 'מה הרווחנו מזה שנשארנו בחיים אם אח"כ הגויים עושים פוגרומים כדי להרוג יהודים?', וענו לו 'היות שראיתם שאתם נשאתם בחיים באותה תקופה, הייתם צריכים להודות לה' על כך יום יום, וע"ז שלא ידעו להעריך את חסדי שמים כל יום לכן היה תביעה בשמים ונהרגו אחר כך".

"עלינו ללמוד מזה שכעת יש אלפי אנשים מתים מהנגיף בכל יום בעולם, ובארץ ישראל ב"ה יש שמירה יתירה לכן עלינו להודות לה' על כל יום יום שעובר, וכמובן שיש חיוב לשמור על הכללים של משרד הבריאות.

"אם היה אפשר, הייתי מתקן שבבית הכנסת יאמרו 'מזמור לתודה', להודות לה' על זה שה' שומר עלינו ומיטיב עמנו חסד בלי סוף". מסיים הרב דינר "עלינו להשתתף עם הצער שיש לאחרים ולכן עלינו להטיב עם אחרים ולא להקפיד. ובזכות שאנו נתחזק מזכה בקרוב שיתגלה שמו יתברך ויתקיים החז"ל (ר"ה י"א). 'בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל במהרה בימינו, אמן'.

פינת ההלכה

חומר לניקוי ידים בשבת

שאלה: האם מותר בשבת להשתמש בחומרים לניקוי ידיים? יסוד השאלה הוא, שיש איסור ממרח בשבת, לקחת קרם ולמרוח נחשב ממרח ואיסור, לקחת גוש סבון ולהשתמש כך גם אסור (ע"י רמ"א אור"ח סי' שכ"ז סעי' י' ומ"ב שם), אבל בסבון נוזלי אין איסור ממרח, והשאלה כאן היא מה השיעור של ממרח? **תשובה:** יש הרבה סוגי חומרים לניקוי ידיים, ואין אחד דומה לשני, לכן כבר בערב שבת יש לפתוח את הבקבוק המכיל את החומר ולבדוק האם החומר נוזל כמו שמן או לא, כפי שכתוב בגמ' בשבת שהיו ממרחים את עצמם ביום ש"ק בשמן, משמע מזה שאין דין ממרח בשבת, וזה עדיין נקרא נוזלי. ואלו שמסתפקים האם זה נחשב נוזלי כשמן או לא, אפשר להכין בתוך כוס מערב שבת חצי חומר וחצי מים וזה בודאי נחשב נוזלי. ובמקרה שלא הכין לפני שבת, מותר לערב סבון עם מים, כי כל האיסור הוא למרח עם הסבון עצמו, והעצה היא לשפוך קצת חומר על היד ולאחר מכן להוסיף מים כשהחומר נמצא עדיין על כף ידו, ומערב אותם עם האצבעות, שזה מותר גם בשבת, ואחרי שהכל כבר דליל יכול לרחוץ עם זה את כל הידים. (הרה"ג יהודה אריה דינר שליט"א, מתיקות ההלכה)

חידה שבועית

מסוכות נולדו מן הדקל אולב, כיפוצ, אולב פחח הפסח צויו הדקל לצבא את מצות מצה. הכי33?

תשובה לחידה פר"ש: 1. ברכת האילנות 2. אשר גאלנו 3. על אכילת מצה 4. על אכילת מורו 5. על בישור חמץ. תשובה לחידה השבועית: באחת המכלאות עמד כבר כבש אחד.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות קלופפר להולדת הבן הנכר משפחת מזרחי להולדת הבת משפחת קריביצקי להכנס הבן לעול תורה ומצות **גני הדר:** משפחת לויים להולדת הבת משפחות דר - שכטר להולדת הבת הנכדה הנינה משפחת ליבוביץ להולדת הבן משפחת כץ לבר מצוה משפחת סובר לנשואי הבת משפחת איזנשטיין לבר מצוה משפחות מטה - ווגל לבר מצוה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

מרכז רמי גרינברג, ראש העיר

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל